

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ВСЕСВІТНЬОГО ХУДОЖНЬОГО МИСТЕЦТВА

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність 025 «Музичне мистецтво» (Сольний спів)

Освітній рівень – перший (бакалаврський)

ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

2016-2017 навчальний рік

Розподіл годин зведено з робочим навчальним планом. Структура типова.
Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи *О. О. Таранник*

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ КОД УНІВЕРСИТЕТУ
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 0047/17

Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціал)

« » 2017 р.

Робоча програма «Історія всесвітнього художнього мистецтва» для студентів спеціальності 025 «Музичне мистецтво» (Сольний спів).

Розробник: Коновалова Ольга Володимирівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв

Протокол від «05» жовтня 2016 року № 2

Завідувач кафедри
образотворчого мистецтва Ю. В. Романенкова
(підпис)

© _____, 2016 рік

© _____, 2016 рік

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	5
3. Програма навчальної дисципліни	7
Змістовий модуль I. Мистецтво давніх цивілізацій, античності та класичного середньовіччя	
Змістовний модуль II. Мистецтво доби Відродження, нового та новітнього часу	
4. Структура навчальної дисципліни	11
5. Теми семінарських занять	12
6. Карта самостійної роботи	12
7. Методи навчання	13
8. Методи контролю	14
9. Розрахунок рейтингових балів	15
10. Навчально-методична карта дисципліни	16
11. Методичне забезпечення курсу	17
12. Рекомендована література	17
13. Інформаційні ресурси	19

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс:	Галузь, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>2 кредити.</i></p> <p>Кількість змістових модулів: <i>2 модулі.</i></p> <p>Загальна кількість годин: <i>60 год.</i></p>	<p>Шифр та назва галузі: <i>02 Культура і мистецтво</i></p> <p>Шифр та назва спеціальності <i>025 Музичне мистецтво (сольний спів)</i></p> <p>Освітній рівень: <i>перший (бакалаврський).</i></p>	<p>НОРМАТИВНА.</p> <p>Рік підготовки – <i>1.</i></p> <p>Семестри – <i>1-2.</i></p> <p>Аудиторні заняття: <i>28 год.</i></p> <p>З них: кількість лекцій: <i>18 год.</i>; семінарських занять: <i>10 год.</i></p> <p>Самостійна робота: <i>28 год</i></p> <p>Модульний контроль: <i>4 год.</i></p> <p>Форма контролю: <i>залік</i></p>

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма з дисципліни «Історія всесвітнього художнього мистецтва» спрямована на формування у студентів базових знань у галузі основних стилів, стадій еволюції образотворчого мистецтва від первісності до XXI ст., ознайомлення з мистецькими доробками провідних країн світу.

У процесі вивчення та засвоєння даної дисципліни передбачається комплексне вирішення завдань підготовки фахівців:

- оволодіння теоретичними знаннями про історію світового образотворчого мистецтва, як одного з видів мистецтва, про історію виникнення та розвитку його стилів, стадій еволюції образотворчого мистецтва, особливостей художньо-образної мови;
- засвоєння основних мистецтвознавчих понять та відповідної термінології, розуміння зв'язків образотворчого мистецтва з природним і культурним середовищем життєдіяльності людини;
- засвоєння знань про особливості образотворчого мистецтва різних часів та різних народів світу, їх самобутність та національні традиції;
- відповідний напрям підготовки – музичне мистецтво – передбачає демонстрацію зв'язку образотворчого мистецтва з музичним (сюжети, образи, музичні інструменти).

Мета викладання навчальної дисципліни – ознайомлення студентів з основними еволюційними фазами світового образотворчого мистецтва та стильовими особливостями мистецтва різних часів.

знати:

- періоди та хронологію розвитку мистецтва від давнини до сьогодення; художні стилі, напрямки та течії мистецтва;
- видатні твори архітектури, скульптури, живопису, графіки, що входять до скарбниці зарубіжного та вітчизняного мистецтва, їх зв'язок з музичною культурою.

вміти:

- пояснювати, узагальнювати й оцінювати особливості розвитку мистецтва України та зарубіжних держав;
- розрізняти пам'ятки мистецтва за авторством, назвою, художнім стилем;
- проводити мистецький аналіз творів; володіти професійною термінологією.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. МИСТЕЦТВО ДАВНІХ ЦИВІЛІЗАЦІЙ, АНТИЧНОСТІ ТА КЛАСИЧНОГО СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ

Тема 1. Вступ. Предмет і завдання курсу. Образотворче мистецтво первісної доби, Давнього Єгипту, Месопотамії, Месоамерики. (2 год.)

Вступ. Мета та завдання курсу. Загальні поняття історії образотворчого мистецтва, термінологія, періодизація.

Походження мистецтва та його функції. Мистецтво доби палеоліту та неоліту. Синкретизм первісного мистецтва. Живописні зображення у печерах Альтаміра (Іспанія), Ляско, Шове (Франція). Витоки архітектури: мегаліти.

Тема 2. Мистецтво Давнього Єгипту, Месопотамії. (2 год.)

Головні риси образотворчого мистецтва Єгипту. Особливості світосприймання стародавніх єгиптян: релігія, магія та міфологія. Періодизація. Архітектура – провідний вид мистецтва Єгипту. Сталість канону в зображенні людини. Храми: скельні, напівскельні, наземні. Єгипетська пластика: скульптура, рельєф. Фресковий розпис.

Образотворче мистецтво Месопотамії. Своєрідність месопотамської культури: космос як держава. Архітектура, скульптура. Мистецтво Ассирії.

Семінар 1. Особливості скульптури Давнього Єгипту.

Тема 3. Мистецтво Давньої Греції та Давнього Риму. (2 год.)

Місце античності в історії світової культури. Періодизація. Докласичний період: егейський (III-II тис. до н.е.), гомерівський (XI-IX ст. до н.е.), архаїчний (VIII-VI ст. до н.е.). Класичний період (V-IV ст. до н.е.). Елліністичний період (друга половина IV – середина I ст. до н.е.).

Мистецтво Криту. Кносський палац. Фрески.

Мистецтво Давньої Греції. Архітектура. Ордерна система. Видатні скульптори доби розквіту (Мірон, Фідій, Поліклет).

Образотворче мистецтво Давнього Риму. Архітектура. Скульптурний портрет.

Тема 4. Мистецтво європейського середньовіччя. (2 год.)

Мистецтво Візантії. Архітектура як відображення християнського світогляду. Собор Святої Софії в Константинополі. Монументальне мистецтво Візантії. Фрески. Мозаїки. Іконопис.

Романське мистецтво. Етапи: становлення стилю (сер. X – сер. XI ст.) і зріла романика (2-га пол. XI–XII ст.). Архітектура. Скульптура.

Готика (XII-XVI ст.). Походження, основні риси, стильові ознаки, періодизація. Готичний храм (собор Паризької Богоматері, собор Нотр-Дам в Реймсі, собори м. Фрайбург, Кьольн).

Тема 5. Мистецтво Індії, Китаю, Японії. (4 год.)

Унікальність китайського мистецтва: релігія, ритуал та етика в традиційному Китаї. Архітектура. Своєрідність мистецтва: триєдність каліграфії, поезії та живопису. Середньовічне мистецтво Індії. Архітектура: ступи, печерні храми. Скульптура. Специфіка японського мистецтва. Архітектура та японські сади. Поезія, каліграфія, живопис. Ксилографія.

Семінар 2. Японська ксилографія. Поглиблений аналіз твору за вибором студента.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. МИСТЕЦТВО ДОБИ ВІДРОДЖЕННЯ, НОВОГО ТА НОВІТНЬОГО ЧАСУ

Тема 6. Мистецтво доби Відродження (2 год.)

Формування гуманістичних ідеалів. Відродження античності. Відкриття світу і людини. Проторенесанс в Італії, Джотто (1266/76-1337).

Раннє Відродження. Правління Медичі. Архітектура: Філіппо Брунеллескі (1377-1446). Скульптура: Донателло (бл.1386-1466), Верокьо (1435-1488). Живопис С. Ботічеллі (1445-1510). Леонардо да Вінчі (1452-1519). Рафаель Санті (1483-1526). Мікеланджело Буанаротті (1475-1564). Живопис Венеції: Джорджоне (1477-1510). Тиціан (1476-1576).

Особливості мистецтва Північного Відродження.

Семінар 3. Риси гуманізму у творчості провідних майстрів італійського Ренесансу.

Тема 7. Мистецтво Європи XVII-XVIII ст. (2 год.)

Художні стилі мистецтва XVII ст.: барокко, класицизм.

Барокко. Мистецтво Італії. Лоренцо Берніні (1598-1680). Іспанія: Дієго Веласкес (1599-1660). Фландрія, Голандія. Риси бароко в творчості Пітера Пауля Рубенса (1577-1640).

Класицизм: Франція. Версаль. Нікола Пуссен (1594-1665).

Рококо, Просвітницький класицизм. Яскравий приклад рококо – декор маєтку Субіз у Парижі. Франсуа Буше (1703-1770). Антуан Ватто (1684-1721).

Передумови і витоки європейського Просвітництва. Основні риси епохи Просвітництва. Мистецтво Англії. Уільям Хогарт (1697-1764). Томас Гейнсборо (1727-1788).

Тема 8. Мистецтво Європи XIX ст. (2 год.)

Культ Наполеона і його вплив на мистецтво. Класицизм, ампір. Жак Луї

Давид. Жан Огюст Домінік Енгр (1780-1867). Романтизм. Теодор Жеріко (1791-1824). Ежен Делакруа (1798-1863). Франсіско Гойя (1746-1828). Уільям Тьорнер (1775-1851).

Становлення теорії і практики реалізму як особливого художнього напрямку. Оноре Домье (1810-1879). Гюстав Курбе (1819-1877). Жан Франсуа Мілле (1814-1875).

Імпресіонізм. Клод Моне (1840-1920). Огюст Ренуар (1841-1919).
Постімпресіонізм. Поль Сезанн (1839-1906 рр.).

Семінар 4. Особливості імпресіоністичного світосприйняття.

Тема 9. Мистецтво ХХ – початку ХХІ ст. (2 год.)

Мистецтво початку ХХ ст.: нова картина світу. Фовісти: А. Матісс.
Кубізм: П. Пікассо (1891-1973). Дадаїзм: Марсель Дюшан (1887-1968).
Сюрреалізм: Рене Магрітт (1901-1966), Сальвадор Далі (1904-1989).
Експресіонізм: Макс Бекман (1884-1950).

Мистецтво другої половини ХХ ст. Нові мистецькі практики: хеппенінг, перформанс. Ексцентричні акції Ів Кляйна (1918-1962). Йозеф Бойс (нар. 1921).
Поп-арт: Європа, США.

Семінар 5. Мистецтво авангарду. Творчість Казиміра Малевича.

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семинарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Модульний контроль
1 семестр								
Змістовий модуль I. Мистецтво давніх цивілізацій, античності та класичного середньовіччя								
1.	Вступ. Предмет і завдання курсу. Образотворче мистецтво первісної доби.	5	2	2	-	-	3	
2.	Мистецтво Давнього Єгипту, Месопотамії, Месоамерики.	7	4	2	2	-	3	
3.	Мистецтво Давньої Греції та Давнього Риму.	5	2	2	-	-	3	
4.	Мистецтво європейського середньовіччя	5	2	2	-	-	3	
5.	Мистецтво Індії, Китаю, Японії	6	4	2	2	-	2	
Разом		28	14	10	4	-	14	2
2 семестр								
Змістовий модуль II. Мистецтво доби Відродження, нового та новітнього часу								
6.	Мистецтво доби Відродження	7	4	2	2	-	3	
7.	Мистецтво Європи XVII-XVIII ст.	5	2	2	-	-	3	
8.	Мистецтво Європи XIX ст.	8	4	2	2	-	4	
9.	Мистецтво XX – початку XXI ст.	8	4	2	2	-	4	
Разом		28	14	8	6	-	14	2
Разом за навчальним планом		60	28	18	10	-	28	4

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Особливості скульптури Давнього Єгипту.	2
2.	Японська ксилографія. Поглиблений аналіз твору за вибором студента.	2
3.	Риси гуманізму у творчості провідних майстрів італійського Ренесансу.	2
4.	Особливості імпресіоністичного світосприйняття.	2
5.	Мистецтво авангарду. Творчість Казимира Малевича.	2
	Разом	10

6. КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль I. Мистецтво давніх цивілізацій, античності та класичного середньовіччя						
№ зп	Тема	Зміст завдання	Години на виконання, передбачені ТП	Література	Академічний контроль	Бали
1.	Вступ. Предмет і завдання курсу. Образотворче мистецтво первісної доби	Замалювати зразки наскельного живопису з печер Альтаміра, Ляско, Шове	3	1, 4, 5, 21, 22	Перевірка на початку заняття	5
2.	Мистецтво Давнього Єгипту, Месопотамії, Месоамерики	Підготувати реферат про головних богів єгипетського пантеону Замалювати зразки скульптури.	3	1, 4, 7, 15, 16, 23, 28	Семінарське заняття	5
3	Мистецтво Давньої Греції та Давнього Риму	Замалювати скульптурні твори Мірона, Поліклета, Скопаса.	3	1, 3, 4, 5, 10, 19, 28	Перевірка замальовок на початку заняття	5
4.	Мистецтво європейського середньовіччя	Замалювати схему готичного собору з позначенням усіх складових	3	1, 2, 3, 4, 6, 20, 28, 29	Перевірка замальовок на початку заняття	5
5.	Мистецтво Індії, Китаю, Японії	Замалювати зразки японської ксилографії Хіросіге, Сяраку, Хокусая.	2	1, 3, 4, 11, 12, 13, 14, 17, 28	Семінарське заняття	5

Змістовий модуль II. Мистецтво доби Відродження нового та новітнього часу						
№ зп	Тема	Зміст завдання	Години на виконання, передбачені ТП	Література	Академічний контроль	Бали
6.	Мистецтво епохи Відродження	Підготувати анований список відомих ренесансних споруд Італії (10 назв)	3	1, 2, 3, 4, 6, 20, 28, 29	Семінарське заняття,	5
7.	Мистецтво Європи XVII-XVIII ст..	Замалювати 6 композиції творів Буше, Ватто, Пуссена, Рубенса, Веласкеса, Гойї	3	1, 2, 3, 4, 7, 9, 20, 25	Перевірка замальовок на початку заняття	5
8.	Мистецтво Європи XIX ст.	Замалювати 5 композиції творів Давіда, Жеріко, Мілле, Моне Сезанна	4	1, 2, 3, 4, 8, 20	семінарське заняття	5
9.	Мистецтво XX – початку XXI ст.	Підготувати список відомих сучасних українських художників	4	1, 2, 3, 4, 8, 20, 27	семінарське заняття, модульний контроль	5
Всього			28			45

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- ***Методи усного контролю:*** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.
- ***Методи письмового контролю:*** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат.
- ***Методи самоконтролю:*** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

9. РОЗРАХУНОК РЕЙТИНГОВИХ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою університету	Значення оцінки
A	90-100	<u>Відмінно</u> – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89	<u>Дуже добре</u> – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81	<u>Добре</u> – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	<u>Задовільно</u> – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, але достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68	<u>Достатньо</u> – мінімально можливий (допустимий) рівень знань (умінь).
FX	35-59	<u>Незадовільно з можливістю повторного складання</u> – незадовільний рівень знань (умінь) з можливістю перескладання за умов належного самостійного доопрацювання.
F	1-34	<u>Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу</u> – достатньо низький рівень знань, що вимагає повторного проходження курсу.

Розподіл балів за темами

Поточне тестування та самостійна робота											Кількість балів без урахування коефіцієнта	Коефіцієнт	Загальна кількість балів
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	МК	T6	T7	T8	T9	МК			
6	17	6	6	17	25	17	6	17	17	25	159	1,59	100

10. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ВСЕСВІТНЬОГО ХУДОЖНЬОГО МИСТЕЦТВА»

Разом: 60 год., лекції – 18 год., семінарські заняття – 10 год., самостійна робота – 28 год., модульний контроль – 4 год.

Модулі	Модуль 1					Модуль 2			
Назва модуля	Мистецтво давніх цивілізацій, античності та класичного середньовіччя					Мистецтво доби Відродження, нового та новітнього часу			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Теми лекцій	Вступ. Предмет і завдання курсу Образотворче мистецтво первісної доби	Мистецтво Давнього Єгипту, Месопотамії, Месоамерики	Мистецтво Давньої Греції та Давнього Риму	Мистецтво європейського Середньовіччя	Мистецтво Індії, Китаю, Японії	Мистецтво доби Відродження	Мистецтво Європи XVII - XVIII ст.	Мистецтво Європи XIX ст.	Мистецтво XX - початку XXI ст.
	<i>1 бал</i>	<i>1 бал</i>	<i>1 бал</i>	<i>1 бал</i>	<i>1 бал</i>	<i>1 бал</i>	<i>1 бал</i>	<i>1 бал</i>	<i>1 бал</i>
Теми семінарських занять		Особливості скульптури Давнього Єгипту			Японська ксилографія. Поглиблений аналіз твору за вибором студента	Риси гуманізму у творчості провідних майстрів італійського Ренесансу		Особливості імпресіоністичного світосприйняття	Мистецтво авангарду. Творчість К. Малевича
		<i>1 + 10 бал.</i>			<i>1 + 10 бал.</i>	<i>1 + 10 бал.</i>		<i>1 + 10 бал.</i>	<i>1 + 10 бал.</i>
Сам. робота	<i>5 балів</i>	<i>5 балів</i>	<i>5 балів</i>	<i>5 балів</i>	<i>5 балів</i>	<i>5 балів</i>	<i>5 балів</i>	<i>5 балів</i>	<i>5 балів</i>
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)					Модульна контрольна робота (25 балів)			
Бали за модуль	77					82			
Підсумковий рейтинговий бал	159 балів (коефіцієнт успішності: 1,59)								

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

1. Опорний конспект лекцій;
2. Навчальні посібники;
3. Робоча навчальна програма;
4. Електронні презентації лекційного матеріалу.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Асєєв Ю.С. Шедеври світової архітектури / Ю.С. Асєєв. – К.: Радянська школа, 1982. – 87 с. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника).
2. Бурлака В. Історія образу. Мистецтво 2000 / Вікторія Бурлака. – К.: Фонд підтримки візуальних досліджень, 2011. – 206 с. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника).
3. Вечерський В.В. Українська дерев'яна архітектура / В.В. Вечерський. – К.: 2013. – 119 с. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 2 примірників).
4. Кузнецова Л.С. Беседы об изобразительном искусстве и архитектуре / Л.С. Кузнецова. – К.: Радянська школа, 1989. – 319 с. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника).
5. Мифология. Большой энциклопедический словарь / гл. ред. Е.М. Мелетинский. – 4-е изд. – М.; Большая Российская энциклопедия, 1998. – 735 с. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника).
6. Національний заповідник «Софія Київська» [Текст] : довідкове видання. – К. : Мистецтво, 2011. - 222 с. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника).

Додаткова:

1. Алпатов М. Художественные проблемы искусства Древней Греции / М. Алпатов. – М., 1987.

2. Бонгард-Левин Г. М. Древнеиндийская цивилизация. Философия, наука, релігія / Г. М. Бонгард-Левин. – М., 1980.
3. Бэшем А. Чудо, которым была Индия / А. Бэшем. – М., 1977.
4. Виноградова Н.А., Николаева Н.С. Малая история искусств: Искусство стран дальнего востока. – Москва: Искусство, 1979. – 375 с.
5. Гоголев К. Н. Мировая художественная культура. Индия, Китай, Япония. Учебное пособие для учащихся старших классов школ, гимназий, лицеев, а также для студентов высших учебных заведений / К. Н. Гоголев. – МСК «Издательство «Книголюб», 2001. – 368 с.
6. Замаровський В. Спочатку був Шумер. / В. Замаровський. – К., 1983.
7. Керрам К. Боги. Гробницы. Учение. Роман археологи \ К. Керрам. – СПб., 1994.
8. Кирквуд К. Ренессанс в Японии / К. Кирквуд. – М., 1988.
9. Конрад Н. И. Очерк истории культуры средневековой Японии / Н. И. Конрад. – М., 1980.
10. Крыжицкий С. Архитектура античных государств Северного Причерноморья / С. Крыжицкий. – К.: Наукова думка, 1993.
11. Мировое искусство: 500 мастеров живописи / Под ред. И. Г. Мосина. – СПб.: ООО «СЗКЭО Кристалл», 2005. – 254 с.
12. Нелюта А. М. Словник образотворчого мистецтва / А. М. Нелюта. – Харків, 1996. – 290 с.
13. Ничкало С. А. Короткий тлумачний словник / С. А. Ничкало. – К. «Мистецтвознавство», 1999. – 68 с.
14. Оппенхейм А. Л. Древняя Месопотамия / А. Л. Оппенхейм. – М., 1990.
15. Пасічний А. Образотворче мистецтво. Словник-довідник / А. Пасічний. – К.: Вид-во «Навчальна книга», 2003. – 216 с.
16. Печерський В. В. Українська спадщина: Історико-культурологічні ессе / В. В. Печерський. – К., 2004. – 340 с.
17. Пронников В. А., Ладанов И. Д. Японцы (этнопсихологические очерки) / В. А. Пронников, И. Д. Ладанов. – Изд. 3-е, испр. и доп. – М. : ВиМ, 1996. – 400 с.

18. Романтизм / Автор-сост. О. Федотова. – М.: ОЛМА-ПРЕСС, 2001. – 303 с.: ил. – (Энциклопедия живописи).
19. Тимофієнко В. Нариси всесвітньої історії архітектури / В. Тимофієнко. – Т. 1. – Кн. 1. – К. : КНУБА, 2000.
20. Удальцова З. В. Византийская культура / З. В. Удальцова. – М.: Наука, 1988. – 289 с.

13. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

<http://www.artrenewal.org/> - ARC International (english).

<http://www.wga.hu/> - Web Art Galery (english).

<http://www.artchive.com/> - Mark Harden's Artchive (english).

<http://prerafaelit.narod.ru/> - Неокласицизм

<http://impressionnisme.narod.ru/> - Імпресионізм

<http://www.universalleonardo.org> - Universal Leonardo (english).

<http://www.geocities.com/eleonoreweil/durerus/> - Albrecht Durer (english).

<http://www.mcescher.com/> - Морис Ешер (english).

<http://www.muchafoundation.org/> - Alfons Mucha (englisg).

<http://japan-gallery.artsportal.ru/> - Японська Гравюра

<http://www.khatt.ru/> - Мусульманська каліграфія